

ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ

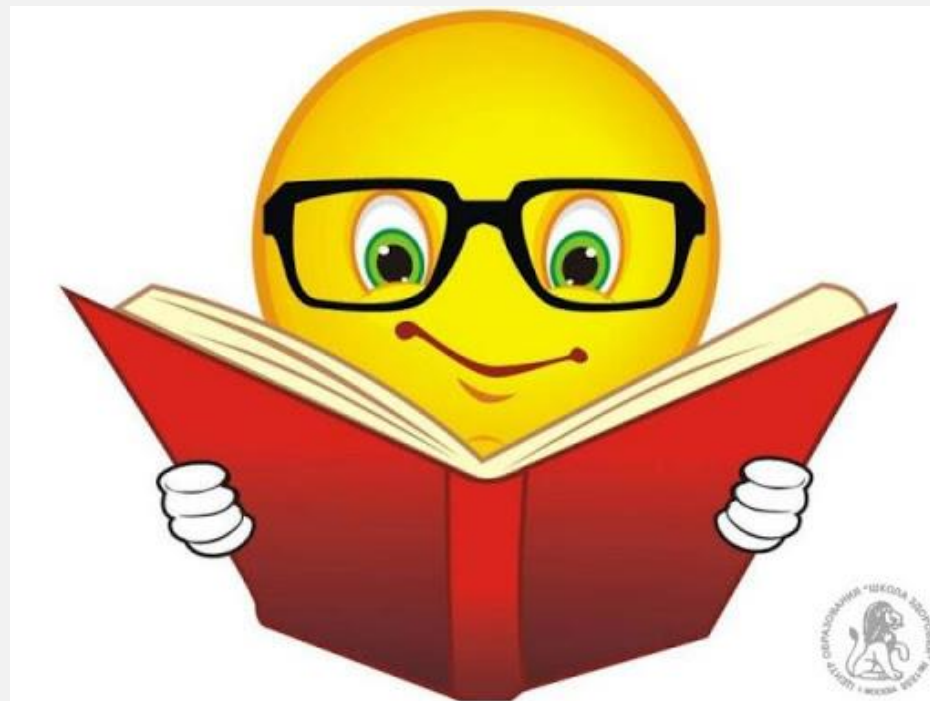
викладач:
кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри Наталя Орлова

Курс «Виразне читання» має важливе значення для підготовки журналіста. Цей курс допомагає студентам оволодіти важливими комунікативними якостями мовлення; сприяє виробленню умінь готувати публічні виступи, твори для читання, переказування і безпосередньо їх виголошувати.

У процесі вивчення курсу здобувачі дізнаються про вербальні і невербальні засоби впливу на слухачів та про здобутки мистецтва риторики.

Практичні заняття курсу спрямовані на ґрунтовне та системне засвоєння акцентологічних й орфоепічних норм сучасної української мови; оволодіння нормами мовленнєвого етикету та техніки мовлення.

Для майбутніх журналістів цей курс корисний тим, що він допомагає засвоїти основи опрацювання, підготовки та виразного читання творів різних жанрів, опанувати засоби логіко-емоційної виразності та підвищити рівень культури мовлення.

Мета навчальної дисципліни – навчити студентів досконало читати з дотриманням норм сучасної української літературної мови, оволодіти вербальними засобами впливу на слухачів, сформувати уміння майстерно відтворювати експресивно-емоційний зміст художніх творів.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти набувають таких програмних **компетентностей**:

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
- Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної.

Програмні результати навчання. Опанувавши дисципліну «Виразне читання», студенти повинні досягти таких програмних результатів навчання:

Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, історичного розвитку України, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів.

Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

Зміст навчальної дисципліни

Техніка мовлення. Мовний апарат. Професійно-гігієнічні вимоги до нього. Фізіологічна основа мовлення – дихання. Основні властивості голосу, їх вдосконалення. Значення дикції в процесі виразного читання. Орфоепічні норми сучасної української мови.

Засоби логічної виразності мови. Засоби логічної виразності мови (наголоси, паузи, інтонація). Види пауз, їх характер і залежність від змісту і форми твору. Логічний наголос. Закономірності виділення логічно наголошених слів. Логічна мелодія, логічна перспектива. Принципи системи К. Станіславського.

Виразне читання публіцистичних творів. Роль виразного читання в ефірному мовленні. Підготовка до виразного читання – вживання в текст, намір виконавця, підтекст, малювання інтонацією. Партитура твору і її роль у підготовці твору до читання.

Поняття й категорії мовлення. Категорії техніки мовлення. Інтонація. Інтонаційно-виразні засоби мовлення. Логіко-інтонаційний аналіз промови. Мовні ноти.

Голос. Гігієна голосу. Роль голосу. Структура голосу. Якість голосу. Як змінити голос. Як піклуватися про свій голос.

Дикція. Паузи. Темп мовлення. Правильна дикція як запорука успіху оратора. Синтаксична пауза. Тривалість паузи.

Сучасні норми орфоепії. Вимоги щодо артикуляції. Артикуляція голосних. Артикуляція приголосних. Вимова наголошених звуків.

Дихання. Керування дихальним апаратом, його будова. Керований процес сдихання. Способи дихання при мові. Як керувати дихальним апаратом.

Виразне читання творів різних жанрів. Особливості виразного читання оповідань. Особливості виразного читання казок. Особливості виразного читання віршів. Особливості виразного читання байок. Особливості виразного читання нарисів і науково-популярних статей.